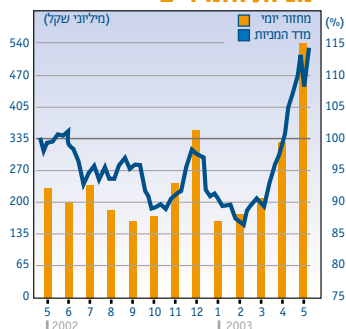


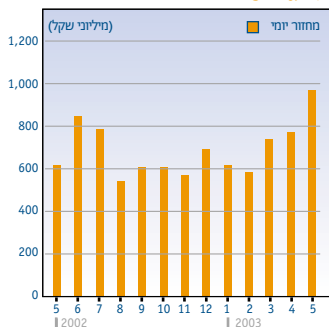


מחזורי המסחר

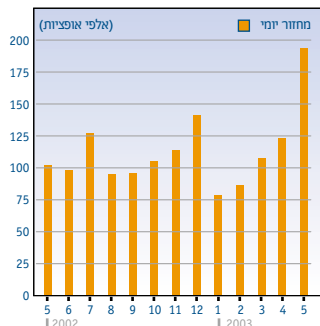
מניות והמירים



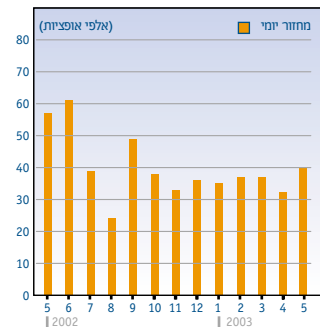
אינצת חוב



אופציות מדד ת"א-25



אופציות דולריות



אפריקה ישראל והפניקס מצטרפות למדד ת"א-25



מימין: שאול ברונפלד, יו"ר דירקטוריון הפניקס, דורון שורר, מנכ"ל אפריקה ישראל, פיני כהן, יו"ר אפריקה ישראל, לב לבייב, מנכ"ל הפניקס, בר-כוכבא בן גרא, ובעלי השליטה בחברת הפניקס, ישראל קז ויעקב שחר, במרכז המבקרים של הבורסה

יו"ר אפריקה ישראל, לב לבייב:

"אפריקה ישראל מגיעה למקומה הראוי גם בבורסה כאחת מחברות ההשקעה המבוססות והאיתנות" | עמ' 2-3

בעלי השליטה בחברת הפניקס, יעקב שחר וישראל קז, ומנכ"ל החברה, בר-כוכבא (כוכי) בן גרא: **"בסוף השנה נגיע לנתח של 20% משוק ביטוח החיים, כפי שהיה בעבר"** | עמ' 4-5

הדיווח על תרומות בדו"חות 2002:

צעד נוסף בדרך לדיווח חברתי

 | עמ' 8-9

אפריקה ישראל מגיעה למקומה הראוי גם בבורסה כאחת מחברות ההשקעה המבוססות והאיתנות

כנכסתי לחברה ציבורית לא על מנת לבצל את משאביה, או להכניס אליה עסקים פרטיים, כפי שנעשה בחברות אחרות. אני מתייחס לשותפים הרבים, בעלי המניות מקרב הציבור, שאיני מכיר, כפי שאני מתייחס לשותפי העסקיים בהשקעות השונות. ואכן המדיניות הזו מוכיחה את עצמה. השוק מפרגן למניה ומזהה את הפוטנציאל העסקי של החברה. למשל, מאז תחילת שנת 2001 ועד היום עלה שווי החברה בכ-90%, כאשר בתקופה זו ירד מדד ת"א-100 ב-10%.

הבורסה: החברה היא אחת מחברות הנדל"ן והבניה הגדולות בישראל ומושקעת בחברות מתחומים שונים, שרובם נפגעו במידה כזו או אחרת מהמיתון העמוק. איך מצליחים בכל זאת להביא את החברה לרווחיות עולה ולצמיחה?

לב לבייב: "העובדה שהחברה מפזרת את השקעותיה על פני תחומים שונים ובמדינות שונות עזרה לה להגיע לתוצאות העסקיות הטובות בשנה שעברה, למרות המיתון ברוב ענפי הפעילות שלנו. ההחלטה העסקית החשובה ביותר שקיבלנו היתה להפנות ולפזר את השקעות בחו"ל. מיום רכישת החברה דחפתי את החברה לפעילות בחו"ל בתחום הנדל"ן, למרות הביקורת שהתעוררה עקב כך. היום מסתבר, ששיקול הדעת היה נכון, כאשר שווי השקעותינו בחו"ל מסתכם כבר בסכומי עתק. אנו מחזיקים בנדל"ן בארה"ב, אנגליה, הולנד צ'כיה ורוסיה, ואני משוכנע שזה עדיין לא סוף דבר בעניין."

הבורסה: האם לאור הצלחת ההשקעות בחו"ל קיימת מגמה להרחיב?

לב לבייב: "בהחלט. בארה"ב, למשל, אנו פועלים ב"נישה" טובה של יזמות לבניית פרוייקטים בינוניים כמו הפיכת בנייני משרדים למגורים, בניית שכונות קטנות ועוד. בכל המקרים אנו מתקשרים עם שותף מקומי, המחזיק בכשליש מהפרוייקט, דבר שמבטיח את מעורבותו. אנו מביאים לפרוייקט מימון, ברוב המקרים ממקורותינו העצמיים, ידע וניסיון בבנייה שצברה אפריקה ישראל בארץ, כשהמנהלים של הפרוייקטים בחו"ל אינם ישראלים.

להערכתנו, תוך שנתיים תהווה פעילות הנדל"ן בחו"ל כשני שליש מהיקף פעילותה של אפריקה ורק שליש יתבצע בארץ. יש כוונה להרחיב את הפעילות במיוחד בארה"ב. גם הרווח הגדול יגיע לדעתי מהפעילות בחו"ל. בעולם קל יותר לעשות עסקים בתחום הנדל"ן ופחות "צפוף" מאשר בישראל. במקביל, תמשך הפעילות בארץ. אנו פועלים ליזום פרוייקטים במקומות רבים, כמו קרקעות גליל ים, בראשון לציון, בקרית אונו ובמקומות נוספים. נמשיך להיות חברה בנייה

אפריקה ישראל נכנסת למדד ת"א-25 לאחר שאיחדה את שני סוגי מניותיה. האיחוד איפשר לחברה לעמוד בקריטריון שווי השוק המזערי ולהשתלב במקום ה-16 במדד היוקרתי.

יו"ר החברה, לב לבייב, מאמין בעוצמתה של החברה, ביכולתה לעבור את המיתון בישראל ובעולם ולהשיג רמת רווחיות גבוהה בהרבה מזו שהשיגה בסוף שנת 2002.

הבורסה: כאשר רכשת לפני כשש שנים את אפריקה ישראל אנשים הרימו גבה והיום החברה נחשבת לאחת מחברות ההשקעה הגדולות והציבות במשק הישראלי.

לב לבייב: "כאשר רכשנו את השליטה באפריקה ישראל ראינו אתגר גדול בהשקעה בחברת אחזקות. בעת הרכישה המגמה הכללית היתה דווקא התמקדות בעסקים, והדעה הרווחת היתה שזמנן של חברות ההחזקה עבר. עוד שאלו בשוק ההון מה אני מבין בניהול חברת אחזקות, שפעילותה במספר תחומים שונים. סברתי אז, כי התוצאות העסקיות של חברה, שפעילותה מבוססת גם על פעילות ענפה בחו"ל ועסקיה מפוזרים על פני מספר תחומים, תהיינה טובות יותר. עוד חשוב להדגיש, כי החברה לא מונפה בצורה קיצונית, והושארה רזרבה להשקעות בעתיד. מדיניות זו הוכיחה את עצמה."

הבורסה: האם לדעתך השוק מעריך נכון את החברה?

לב לבייב: "אנו דוגלים בכך שבעלי השליטה ומנהלי החברות בחברה ציבורית יתנו דוגמא אישית ולא יקבלו מהחברה שכר מופרז, בונוסים גבוהים, אופציות והטבות, שאין בינן לבין ביצועי החברה כל קשר."

"נכנסתי לחברה ציבורית לא על מנת לבצל את משאביה, או להכניס אליה עסקים פרטיים, כפי שנעשה בחברות אחרות. אני מתייחס לשותפים הרבים, בעלי המניות מקרב הציבור, שאיני מכיר, כפי שאני מתייחס לשותפי העסקיים בהשקעות השונות"



כדי לעבור בהצלחה את תקופת המיתון הארוכה העוברת על המשק בישראל פיצרה אפריקה ישראל את השקעותיה לשוקים בחו"ל ולתחומים שונים



יו"ר אפריקה ישראל, לב לבייב

אפריקה ישראל

בעלי מניות:

לב לבייב - 66%
בנק לאומי - 17%
הציבור - 17%

שווי שוק:

3.3 מיליארד שקל (30 ביוני 2003)

תשואת המניה מתחילת 2003: 73%

הכנסות (שנת 2002): 2.2 מיליארד שקל



לב לבייב: "בעולם יש מעט מאוד חברות ציבוריות העוסקות בתעשיית היהלומים. בארה"ב ובאירופה יש כמה חברות ציבוריות מתחום המסחר הקמעונאי של יהלומים ותכשיטים. עסקי היהלומים הם בעיקרם עסקים משפחתיים, שבעליהם אינם מעוניינים לחשוף אותם לציבור. בנוסף, קנייה ומכירה של יהלומים מתבצעת בלחיצת יד. האם, לדעתך, יכולה להתבצע עסקה בסך 10 מיליון דולר, מבלי שיהיו סביבה חוזים חתומים כפי שמתבקש בחברה ציבורית?"



שאול ברונפלד ופרופ' יאיר אורגלר מעניקים ליו"ר אפריקה ישראל, לב לבייב (שני מימין), ולמנכ"ל פיני כהן, תעודת הצטרפות למדד ת"א-25.

הבורסה: בעבר הלא רחוק היה תחום האנרגיה תחום "חסוי". היום כמעט כל חברות הדלק בישראל חושפות את תוצאותיהן העסקיות דרך חברות ציבוריות, המחזיקות במניותיהן. האם יש כוונה להנפיק את חברת "אלון דלק" או "אלון ארה"ב"?

הבורסה: איך, לדעתך, יצא המשק הישראלי מהמשבר?

לב לבייב: "בישראל, במקרים רבים מתעוררים מאוחר. אני מקווה שכיום ראשי המדינה מבינים,

שחייבים לבצע מהלכים חיוניים ולא רק לדבר עליהם. ניקח לדוגמה את רוסיה, שוק בו אני מעורב בפעילויות מגוונות. בסוף 1998 היתה התמוטטות כלכלית של המשק. כאשר פוטין נבחר לנשיא הוא הבין, כי כדי שבעלי ההון הרוסים ובעלי הון זרים יזרימו כספים למשק הרוסי חייבים להוריד באופן חד את שיעורי המס. ואכן, אחת הפעולות הראשונות שביצע היתה הורדת מס החברות לשיעור של 24% ומס הכנסה ליחיד ל-13%. כל אנשי העסקים החלו להחזיר סכומי ענק לרוסיה, והיום, תוך 4 שנים, עבר המשק שינוי דרמטי והוא בעל שיעורי צמיחה גבוהים.

אצלנו מדברים בינתיים על רפורמות, הפרטה ופרוייקטים של תשתיות, אך בפועל, לא עושים, לצערי, די. אני יכול לספר על מסכת הקשיים שעברנו בהקמת כביש חוצה ישראל. אם לא היינו מושקעים, בסכומים גדולים, בפרוייקט, הייתי פורש ממנו, למרות שלכלכלית מדובר בפרוייקט טוב.

החוקים בישראל משתנים לעיתים תכופות מדי. ראה לדוגמה את הרפורמה במס ששינתה מהותית את מצבם של המשקיעים תושבי החוץ בישראל. יש הרבה בירוקרטיה ולכן אנשי עסקים בורחים מכאן. גם היהודים העשירים בעולם היו שמחים להשקיע בישראל אם התהליכים היו פשוטים וקלים יותר."

הבורסה: איך אתה רואה את קבוצת אפריקה ישראל בעתיד?

לב לבייב: "אני סמוך ובטוח כי בשילוב הצוות הניהולי והעובדים, בראשות המנכ"ל של קבוצת אפריקה ישראל, מר פיני כהן, ומשאביה הכלכליים של החברה, הקשרים הבינלאומיים והאסטרטגיה הבינלאומית שהתונו, יבואו לידי ביטוי גם בשנים הבאות והגשמת היעדים שהצבנו יצעידו את החברה להתרחבות והתפתחות נוספת. ואנו נעשה הכל שאפריקה ישראל תהווה מופת ודוגמה להתנהלות של חברה ציבורית שדואגת לבעלי מניותיה."

מובילה בישראל. יש לזכור כי הציבור בישראל מזהה את חברת אפריקה ישראל כחברת הבנייה הטובה והאמינה בישראל, ואני משוכנע שנמשיך להיות ראויים לתואר זה גם בעתיד."

לב לבייב: "קבוצת אלון דור, לאחר רכישת קואופ-הריבוע הכחול, הפכה לקבוצת הקמעונאות הגדולה ביותר, עם מחזור שנתי של למעלה מ-15 מיליארד שקל. גם כאן, אגב, אפריקה ישראל נכנסה להשקעה בעיתוי הנכון, וערך החברה עולה בהרבה על עלות ההשקעה. באשר להנפקת החברה, כאשר התנאים יתאימו נשקול זאת יחד עם בעלי המניות האחרים בחברה."



"ההחלטה העסקית החשובה ביותר שקיבלנו היתה להפנות ולפזר השקעות בחו"ל להערכתנו, תוך שנתיים תהווה פעילות הנדל"ן בחו"ל כשני שלישי מהיקף הפעילות"



הבורסה: ענף המלונאות נפגע אולי הכי קשה מהמצב המדיני-בטחוני ומהמיתון. האם שקלתם למכור את בתי המלון שברשותכם?

לב לבייב: "מכירת נכסי תיירות בתקופה הנוכחית אינה אפשרית במחירים סבירים. לעומת זאת, אנו בוחנים מספר עסקאות לרכישת נכסים בתחום התיירות, כולל נכסים בחו"ל. בישראל, תחום התיירות מפסיד, אך זו דוגמה נוספת לפוטנציאל של פיזור השקעות בחו"ל, בדומה לתחום הנדל"ן. אם היינו מושקעים בנכסי תיירות בשוקים אחרים (שלא נפגעו) היינו מרוויחים גם בתחום זה. אני מקווה שעם מימוש חלק מהעסקאות בחו"ל, נעבור לרווחיות גם בתחום התיירות."

הבורסה: כאשר רכשתם את חברת גוטקס שאלו רבים כיצד היא משתלבת בחברה כמו אפריקה ישראל?

לב לבייב: "כשגוטקס עמדה למכירה, מצאתי לנכון להציל את אחד ממותגי הייצוא הישראלי הידועים ביותר של ישראל. מאוחר יותר הכנסנו לתוך החברה פעילויות מסופות בתחום האופנה (קמעונאות) כמו זארה, קריסטינה ומוותגים נוספים, שהביאו אותה להיקף מכירות של כחצי מיליארד שקל. בכוונתנו להוסיף מותגים נוספים בעתיד הקרוב. אני מאמין ששנפיק את קבוצת האופנה שלנו בבורסה בעיתוי המתאים."

הבורסה: מדוע אין לענף היהלומים נציג בבורסה של תל אביב?

■ ■
"אני מאמין שננפיק את קבוצת האופנה שלנו בבורסה בעיתוי המתאים"



בעלי השליטה בחברת הפניקס, יעקב שחר וישראל קז, ומנכ"ל החברה, בר-כוכבא בן גרא, בראיון מיוחד ל"הבורסה" לקראת כניסת החברה למדד ת"א-25:

בסוף השנה נגיע לנתח של 20% משוק ביטוח החיים, כפי שהיה בעבר

הגדולות. השנה כמובן התשואות חיוביות וגבוהות. החזרנו למבוטחים כבר בשליש הראשון של השנה את כל הפסדי השנה הקודמת.

הבורסה: האוצר הפנה גם את קרנות הפנסיה להשקיע באג"ח מיועדות. בכך איבדו הקרנות יתרון יחסי על פני ביטוחי החיים. מה יקרה לתחרות ביניכם ובין הקרנות?

כוכי בן גרא: "חשוב להדגיש כי גם עד היום לא ראיתי בקרנות הפנסיה מתחרות. קשה להשוות חברת ביטוח לקרן פנסיה, הפועלת על פי תקנון ויכולה בכל רגע לשנות את זכויות עמיתה, כאשר מצבה האקטוארי מורע. בחברת ביטוח, כאשר קיימת בעיה של הון, בעלי המניות חייבים להכניס כסף לחברה כדי להבטיח את זכויות המבוטחים. אגב, גם לנו קרן פנסיה בעלת עודף אקטוארי, כדי לתת פתרון ללקוחות שאינם מעוניינים לרכוש ביטוח חיים, או ללקוחות המעוניינים בשילוב של פנסיה וביטוח חיים.

אני מעריך כי הפניית כספי הפנסיה לשוק ההון תגביר מאוד את מכירת ביטוחי החיים. בנוסף לחסרון של קרנות הפנסיה שציינתי, כאשר הקרנות תאבדנה גם את היתרון של השקעה באג"ח מיועדות, הלקוחות יבינו זאת ויפנו אלינו".

הבורסה: לבנקים יש בעיה לממן עסקאות גדולות ופרוייקטים לאומיים בתחום התשתית. האם חברות הביטוח תיכנסנה לנעליהם וישתתפו במימון פרוייקטים כאלו?

יעקב שחר: "אנחנו מקבלים פניות לבדוק השקעות כל הזמן. כיום אנו בוחנים שני פרוייקטים נוספים."

כוכי בן גרא: "לחברת הפניקס יש בסך הכל כ-20 מיליארד שקל תחת ניהול. מתוך סכום זה כ-7 מיליארד שקל הם כספי הפוליסות המשתתפות ברווחים. אנחנו נשקול השקעה בפרוייקטים לאומיים בעלי סיכון נמוך, בהם תיתן המדינה ערובות או הבטחת הכנסה. במקרים אחרים, בשונה מהבנקים, לא נממן פרוייקטים של תשתית. בעבר בחנו את ההשקעה בפרוייקט ההתפלה, והחלטנו שרמת הסיכון בפרוייקט גבוהה מדי עבורנו ולכן נמנענו. לאחרונה החלטנו, למשל, באופן עקרוני, להצטרף למימון פרוייקט של מפעל הפיס לבנות כ-3500 כיתות לימוד עבור משרד החינוך. זו השקעה טובה בעלת סיכון נמוך, המצויה כיום בשלבים מאד ראשוניים."

הבורסה: האם יש יתרונות בהשקעה בחו"ל? והאם אתם שוקלים השקעות כאלו?

חברת הפניקס הצטרפה בתחילת יולי 2003 למדד ת"א-25. לרגל כניסת החברה למדד נפגשה מערכת "הבורסה" עם בעלי השליטה בחברה, יעקב שחר וישראל קז, ועם מנכ"ל החברה, בר-כוכבא (כוכי) בן גרא.

הבורסה: הפניקס עברה חילופי בעלות. האם חל שינוי בתרבות הניהולית שלה, באסטרטגיה העסקית?

כוכי בן גרא: "לאחר חילופי הבעלות הושרשה בחברה תרבות ניהולית חדשה. בעבר פעלה החברה בצורה אינסטינקטיבית יותר וכיום יש תהליך של עבודה מסודרת מלווה בבקרה. גם המהלך של רכישת מניות חברת "הדר" מאפיין את התקופה החדשה. בשנים האחרונות איבדה הפניקס את מעמדה בשוק ביטוחי החיים. היום נעשה מאמץ להחזיר לחברה את נתח השוק שלה בתחום זה ואני מעריך כי עד סוף השנה יגיע חלקנו לכ-20% משוק ביטוחי החיים, כפי שהיה בעבר."

"אני מעריך כי הפניית כספי הפנסיה לשוק ההון תגביר מאוד את מכירת ביטוחי החיים, כאשר קרנות הפנסיה תאבדנה גם את היתרון של השקעה באג"ח מיועדות, הלקוחות יבינו זאת ויפנו אלינו"

הבורסה: חברות הביטוח החלו להשקיע בשוק ההון את כספי ביטוחי החיים. כיצד נערכה הפניקס לפעילות זו?

כוכי בן גרא: "הגרעין העסקי שלנו הוא ביטוח, ומאן נגזרות כל פעולותינו העסקיות. אנו מנהלים את כספי העמיתים והמבוטחים ולכן חייבים לעשות זאת באופן המקצועי ביותר. החלטנו, כי לא נכון יהיה לרכוש בית השקעות, במיוחד במחירי הרכישה הגבוהים שהוצעו.

הקמנו גוף פנימי העוסק בהשקעות והפעולה מוכיחה את עצמה. בשנת 2002 הובלנו בתשואות על ההשקעות של כספי המבוטחים. כל החברות הציגו תשואות שליליות, ושלנו היו הפחות שליליות מבין החברות

בן גרא: "בשנה האחרונה הקמנו מערך מקצועי לניהול השקעות, והתשואות שאנו משיגים הן הטובות בין חברות הביטוח הגדולות. חברת הפניקס מנהלת כ-20 מיליארד שקל, מתוכם כ-7 מיליארד שקל כספי פוליסות משתתפות ברווחים"

הפניקס	
בעלי מניות:	מאיר משאיות - 58%
	שלמה אליהו - 33%
	הציבור - 9%
שווי שוק:	2.8 מיליארד שקל (30 ביולי 2003)
תשואת המניה מתחילת 2003:	32%
מספר עובדים:	1,000
הכנסות (שנת 2002):	4.8 מיליארד שקל



משמאל: בעלי השליטה בחברת הפניקס, ישראל קז ויעקב שחר, המנכ"ל, בר-כוכבא בן גרא, וי"ר הדירקטוריון, דורון שורר, עם פרופ' יאיר אורגלר ושאוול ברונפלד במרכז המבקרים של הבורסה

ההון יישקל, אך בכל מקרה, לא תהיה לכך השפעה מהותית על הכמות הצפה.

הבורסה: נעבור לעסקיהם האחרים של בעלי המניות בחברה: כדורגל (מכבי חיפה) ורכב (חברת מאיר יבואנית וולוו והונדה). האם בקרוב קבוצת כדורגל היא עסק כלכלי? האם נראה בתל אביב?

יעקב שחר: "כאשר בוחנים קבוצה באמות מידה כלכליות, כלומר הכנסות מול הוצאות, המסקנה שלילית. אך לגוף מסחרי כמו שלנו (חברת יבוא מכונות) יש יתרונות רבים בהחזקה בקבוצת כדורגל, אותם קשה להעריך באופן כמותי ומדויק. בשנים בהם אנו קשורים במכבי חיפה נהבנו מערך מוסף משמעותי וקשה לי לכמת אותו.

היום הנכס העיקרי של קבוצת כדורגל הוא שחקניה. נכס כזה לא מספיק כדי לפנות לציבור ולגייס כסף. ללא נכסים ממשיים, כפי שיש לקבוצות בחו"ל, כמו נדל"ן (אצטדיונים, בתי מלון וכו'), לא ניתן להנפיק לציבור קבוצה. בעבר בדקנו את תהליך ההנפקה של קבוצת כדורגל עם קבוצות מאנגליה, שעשו כן. אנחנו, לצערי, טרם הגענו למצבן. כאשר נגיע לבגרות ספורטיבית וכלכלית נוכל לפנות לציבור ולבקש שישקיע בנו."

הבורסה: גם ענף יבוא הרכב לא מיוצג כמעט בבורסה. מדוע?

ישראל קז: "חברות ייבוא הרכב הן רובן ככולן חברות משפחתיות. הדור הותיק במשפחות לא מעוניין להיחשף ולחשוף את העסקים לציבור. סיבה נוספת, הנעוצה בעבר הרחוק היא, שיצרני הרכב הבינלאומיים לא אהבו להיות מיוצגים על ידי חברות ציבוריות. היום השתנה המצב. אני מאמין כי בעתיד הקרוב, כאשר הדור הצעיר יתפוש את מקומו בניהול חברות הרכב, נראה יותר חברות הופכות לציבוריות."

יעקב שחר: "הפניקס פועלת בשוק הישראלי ולכן, עיקר השקעתנו תהיה בישראל. בשבילנו המשק הישראלי הוא AAA."

כוכי בן גרא: "אנחנו מזהים את פוטנציאל ההשקעה בחו"ל, אך עושים זאת רק באמצעות השקעה בקרנות נדל"ן או אג"ח ובסכומים נמוכים יחסית לסכומים המושקעים בישראל. אין לנו כוונה להשקיע ברכישה ישירה של נכסים, למרות שהתשואות בהשקעות אלו יכולות להיות טובות. בתחום הנדל"ן השקענו, למשל, באמצעות קרן אפולו, המשקיעה בנדל"ן ביפן ובבריטניה. בנושא זה יש לנו ויכוח עם המפקח על הביטוח באשר למגבלות החלות עלינו, אך אני משוכנע שהנושא ייפתר."

הבורסה: הפניקס וחברות ביטוח אחרות הציגו דוחות כספיים טובים לרבעון הראשון. אין מיתון בענף הביטוח?

כוכי בן גרא: "בביטוח כללי אכן היו תוצאות טובות יותר, אך לא בגלל הפעילות הביטוחית, אלא, בגלל ההשקעות בשוק ההון. למעשה, היתה הרעה משמעותית בביטוחי רכוש ורכב. בביטוח חיים היו חברות שתוצאותיהן השתפרו כמו בפניקס, והיו חברות שתוצאותיהן הורעו."

הבורסה: המפקח על הביטוח התערב ביחסים בין החברות וסוכני הביטוח. לאן זה יוביל את הענף?

כוכי בן גרא: "התערבותו של המפקח על הביטוח בתחום ביטוחי החיים מורכבת, ולנו יש חילוקי דעות אתו בכמה נושאים. דרישתו לשקיפות מלאה מצד החברות וסוכן הביטוח כלפי הלקוח מוצדקת לחלוטין. נכון היה לדרוש מהסוכן שיציג ללקוח את המוצרים השונים, באופן שהוא יוכל להשוות את מרכיבי החיסכון וההוצאות הנגבות ממנו בגין הפוליסה. בעבר היו סוכנים שסיפרו ללקוחותיהם "סיפורי מעשיות" כדי לשכנעם לרכוש ביטוח חיים. עכשיו זה ייפסק. אך אם קיימת הדרישה לשקיפות, מדוע שהמפקח יתערב ברמת ההוצאות שגובה חברת הביטוח? אנו אומרים למפקח - תן ללקוח להחליט בעצמו, אחרי שישמע את כל הפרטים, איזה מוצר לרכוש וממין."

ועוד דבר, מדוע המפקח מתערב בקביעת ההוצאות הנגבות על ידנו בביטוחי חיים לפרט. אני יכול להבין את התערבותו בביטוחי מנהלים, המוכרים לצורך זיכוי וניכוי מס הכנסה, אך ביטוח פרט מנהלים אינו מזכה את הרוכש בשום הטבה מהמדינה ולכן, אין לה זאת להתערב במבנה ההוצאות הכרוך בביטוח זה."

הבורסה: המנייה נכנסת למדד בזכות המניות שנמכרו לציבור לאחרונה על-ידי שלמה אליהו, ואיפשרו לה לעמוד במינימום הנדרש למדד ת"א-25 (7.5%). אולם, גם לאחר המכירה החזקות הציבור הינן נמוכות - 8.8% בלבד. האם יש תוכניות להגדיל את הכמות הצפה במטרה להגדיל את הסחירות במניה, כגון: איחוד הון, הנפקה לציבור וכו'?

כוכי בן-גרא: "החברה ערה לרמת ההחזקות הנגובה של בעלי העניין, לרבות המניות המוחזקות ע"י שלמה אליהו. בשלב זה, אין תוכניות מיוחדות. נושא איחוד

●●
"אנחנו מזהים את פוטנציאל ההשקעה בחו"ל, אך עושים זאת רק באמצעות השקעה בקרנות נדל"ן או אג"ח ובסכומים נמוכים יחסית לסכומים המושקעים בישראל"

●●
יעקב שחר: "קבוצת כדורגל היא בינתיים לא עסק כלכלי"

●●

יומן אירועים

<< 10 ביוני 2003, מרכז המבקרים של הבורסה

כנס יועצי השקעות של "אגוד קרנות נאמנות"



החברה לניהול קרנות נאמנות של בנק אגוד (א.ק.ו.) ערכה את הכנס התקופתי שלה ליועצי השקעות ומנהלים בכירים במרכז המבקרים של הבורסה.

בפני המשתתפים הוצגו בפרוט כל הקרנות בקבוצת "אגוד קרנות נאמנות", ששווי הצבירה בהן הוא כ-460 מיליון שקל.

מימין: אליהו בן עמרם, יו"ר ועדת ההשקעות של א.ק.ו., מירי בן יהושע, משנה למנכ"ל בנק אגוד ויו"ר דירקטוריון א.ק.ו., ואליעזר לופטנר, מנכ"ל א.ק.ו.

<< 11 ביוני 2003, מרכז המבקרים של הבורסה

כנס "גזית-גלוב"

גם חברת "גזית-גלוב" בחרה לקיים את כנס המשקיעים השנתי במרכז המבקרים של הבורסה.

מניית גזית-גלוב נכללת במדד ת"א 100. החברה מתמחה ברכישה, פיתוח וניהול נכסים מניבים, בעיקר בצפון אמריקה, ומתמקדת במרכזים מסחריים פתוחים מעוגני סופרמרקטים.



מימין: דורי סגל, מנכ"ל גזית גלוב, חיים כצמן, יו"ר הדירקטוריון ואריאל אבן, המשנה למנכ"ל

<< 17 ביוני 2003, מרכז המבקרים של הבורסה

כנס קבוצת "תעבורה"

מרכז המבקרים אירח את הכנס השנתי של מנהלי הכספים והחשבים בקבוצת "תעבורה". מאיר און, מנכ"ל קבוצת שקל סקר את השינויים בשוק הביטוח הפנסיוני והשלכותיהם. רואי החשבון מיכה ארד ויוסי גולן ממשדד בריטמן אלמגור סקרו את תקני החשבונאות החדשים והשלכותיהם על דיווחי הקבוצה.

מרכז המבקרים אירח את הכנס השנתי של מנהלי הכספים והחשבים בקבוצת "תעבורה". מאיר און, מנכ"ל קבוצת שקל סקר את השינויים בשוק הביטוח הפנסיוני והשלכותיהם. רואי החשבון מיכה ארד ויוסי גולן ממשדד בריטמן אלמגור סקרו את תקני החשבונאות החדשים והשלכותיהם על דיווחי הקבוצה.

"רצף-קרנות": זוכת פרס "ראש גדול" 2003

מערכת "רצף-קרנות" של הבורסה זכתה בפרס "ראש גדול" 2003, שמעניקים איל"א - ארגון ישראלי לטכנולוגיית המידע, עיתון המחשבים Soft News וקבוצת שטיי - למנהלים מצטיינים, אשר קידמו את ארגונם תוך יישום מתקדם של מערכי מחשוב ותקשורת. הפרס בסקטור פיננסים הוענק למקדמות הפרוייקט בבורסה, בלה פורקוש, סמנכ"ל במחלקת טכנולוגיות המידע ותפעול, ויוספה צבירן, מנהלת יחידת שרתי מסחר, במהלך תערוכת קומפיוטקס 2003.

מערכת קליטת ההוראות לרכישה ו/או פדיון יחידות בקרנות נאמנות בתהליכי המסחר הממוחשב. כתוצאה מיישום המערכת יכולים כיום חברי הבורסה להזרים הוראות לרכישה ו/או פדיון של יחידות בקרנות נאמנות ולקבל אישור מהבורסה בזמן אמת. הפתרון משפר באופן מהותי את השירות שמספקת הבורסה לחברה, הבנקים וחברות הברוקרים, ומאפשר להם לספק תשובות מיידיות ללקוחותיהם. מנהלי הקרנות הננים גם הם משירות משופר, במסגרתו ניתן לקבל סיכומי רכישות ופדיונות בקרנות שבניהולם בזמן אמת. "רצף-קרנות" מעבדת בממוצע כ-10,000 פקודות ביום וב-19 ביוני נרשם שיא של כ-34,000 פקודות.

מערכת "רצף-קרנות" של הבורסה זכתה בפרס "ראש גדול" 2003, שמעניקים איל"א - ארגון ישראלי לטכנולוגיית המידע, עיתון המחשבים Soft News וקבוצת שטיי - למנהלים מצטיינים, אשר קידמו את ארגונם תוך יישום מתקדם של מערכי מחשוב ותקשורת. הפרס בסקטור פיננסים הוענק למקדמות הפרוייקט בבורסה, בלה פורקוש, סמנכ"ל במחלקת טכנולוגיות המידע ותפעול, ויוספה צבירן, מנהלת יחידת שרתי מסחר, במהלך תערוכת קומפיוטקס 2003.

"רצף-קרנות" הינה מערכת המבוססת על טכנולוגיות מיקרוסופט, שהבורסה מפעילה מאז אוגוסט 2002. המערכת מאפשרת לשלב את

ת

א

קורס "יסודות תורת הנגזרים" במרכז המבקרים

מועדון מעו"ף פותח בחודש ספטמבר קורס חדש: "יסודות תורת האופציות והחוזים העתידיים", בהנחיית יוסי בהיר, בעבר מנהל מחלקת מסחר ומעו"ף בבנק הפועלים. הקורס, שיתקיים במרכז המבקרים של הבורסה, מיועד לכל המבקשים להרחיב את ידיעותיהם בנושא שוק ההון בכלל והנגזרים בפרט.

פרטים נוספים והרשמה אצל הגב' אתי אזולאי בדוא"ל: ettia@tase.co.il או באתר האינטרנט של הבורסה www.tase.co.il

להזמנת אירוע במרכז המבקרים
נא להתקשר
ליחידת שיווק וחברות
בבורסה
03-5677405/6

המניות המריאו אל-על



פתיחת המסחר

כי בשלוש השנים הקרובות תושלם הפרטת בזק, ויופרטו גם התעשייה האווירית, בתי הזיקוק וחברת החשמל. מנכ"ל אל-על, **עמוס שפירא**, אמר כי להנהלה יש כעת מטרה נוספת מעבר לסיפוק רווחתם של הנוסעים, והיא לדאוג לתשואת המניות עבור המשקיעים במניות אל-על.

מנכ"ל הבורסה, **שאול ברונפלד**, איחל הצלחה לאל-על וציין את החדשנות שבהנפקת כל מניות אל-על בעת היציאה לבורסה.

מחזורי המסחר הגבוהים ועליות השערים החדות, שאפיינו את ימי המסחר הראשונים במניות אל-על, הפתיעו את הכל ואפשרו את כניסת המניה למדד ת"א-100 ב-1 ביולי. פתיחת המסחר במניות אל-על צוינה באירוע חגיגי במרכז המבקרים של הבורסה.

אביגדור ליברמן, שר התחבורה, אמר כי לאחר הפרטת אל-על ככוונתו להפריט גם את חברת הספנות צים ואת חברת התחבורה העירונית של באר שבע. **איל גבאי**, מנהל רשות החברות הממשלתיות, אמר



איל גבאי, מנהל רשות החברות הממשלתיות

אביגדור ליברמן עם שאול ברונפלד

מימין: איל גבאי, שאול ברונפלד, מיכאל לוי, אביגדור ליברמן, עמוס שפירא ופרופ' יאיר אורגלר

מדד FTSE Med 100 יוצא לדרך



מימין: **רובי גולדנברג**, מנהל יחידת שיטות מסחר בבורסה, **פניוטיס אלכסאקיס**, מנכ"ל הבורסה של אתונה, **אקיס קלינת'וס**, יו"ר הבורסה של ניקוסיה, **נונדס מטקסס**, מנכ"ל הבורסה של ניקוסיה, **ופיטר דה-גראף**, מנהל FTSE אירופה

בכוונת שלוש הבורסות להזמין בורסות נוספות מאגן הים התיכון להשתתף במדד.

הבורסות של **אתונה**, **ניקוסיה** ו**תל-אביב** בשיתוף עם קבוצת FTSE, השיקו ב-19 ביוני בניקוסיה את מדד FTSE Med 100, הכולל 100 מניות הנסחרות בשלוש הבורסות.

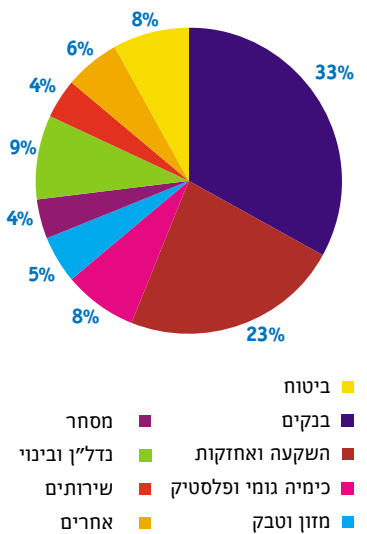
שווי המניות הנכללות במדד החדש עומד על כ-91 מיליארד דולר וחלק מן המניות נסחרות גם בבורסות בארה"ב ובאירופה. במדד נכללות 35 מניות ישראליות בשווי שוק כולל של כ-40 מיליארד דולר. משקל המניות הישראליות במדד הוא כ-43%, כאשר משקל מנית "טבע" הוא כ-22%, והיא המניה בעלת שווי השוק הגבוה ביותר במדד. בנוסף, 10 מניות ישראליות הכלולות במדד נסחרות גם בבורסות בחו"ל.

בהודעה משותפת של שלוש הבורסות נאמר כי "מטרת המדד האזורי, היא למשוך את תשומת הלב של משקיעים בינלאומיים לאזור, ליצור נכס בסיס לבגזרים חדשים ולהציע כלי שימושי למעקב אחר ביצועי שוקי המניות באזור". עוד נמסר מקפריסין כי

הדיווח על תרומות בדוחות 2002: צעד נוסף בדרך לדיווח חברתי

רו"ח ניר זיכלינסקי*
ירון אלעד*
(איסוף נתונים: צביה בן-צבי)

אחוז תרומות הענף מתוך ה"כ התרומות



בעלות היקפי תרומות נרחבים טמנו ידן בצלחת. "אפריקה ישראל", לדוגמה, לא מצאה לנכון לדווח כיצד הוחלט לתרום 1.2 מיליוני שקלים (סכום אשר מציב אותה במקום ה-11 ברשימת התרומות הגדולות), לאלו מטרות שימשו הכספים או כיצד רואה חברת הענק את מחויבותיה כלפי הקהילה. מנגד, חברת "מלונות הכשרת היישוב" מודה ומתוודה כי לא תרמה כלל בשנת 2002, אולם, מציינת החברה, כי היא רואה "בתרומה לקהילה ערך חשוב ומקודש...". ולכן, הקימה שיתופי פעולה עם ארגונים נזקקים על מנת לספק שירותי אירוח (ארוחות, מסיבות וכדומה).

לאן הלך הכסף?

נתון מעניין נוסף, אשר באופן שכיח נחסך מקוראי הדוחות, הוא אופן חלוקת התרומות לתחומים ולארגונים שונים. לעולם לא נדע כיצד התחלקו 678 אלפי השקלים אשר תרמה חברת "גזית גלוב". חברות רבות אחרות טורחות לציין לאלו מטרות נתרמו הכספים, ללא חלוקה פרטנית של הסכומים. קיימות מספר יוצאות מן הכלל כדוגמת "רשת הרבוע הכחול נכסים והשקעות", "חברה ישראלית לקרור והספקה", "מבטח שמיר אחזקות", "כלל", "אזורים", "אי.די.בי" ואחרות אשר מפרטות את סכום הכסף שנתרם לכל מטרה ומטרה. בניסיון לגלות בכל זאת "לאן הולך הכסף" ובהיעדר מידע אודות חלוקת הכספים למטרות השונות, לא נותר אלא לבדוק מהן המטרות הפופולריות ביותר להשקעת משאבים. מרבית החברות אשר דיווחו על תרומות ציינו כי תרמו למטרות סתומות כדוגמת צדקה, רווחה או לנזקקים. לעומת זאת ניתן להכריז בוודאות על תחום הבריאות כחשוב ביותר לחברות הציבוריות בישראל. 29% מתוך 222 החברות התרומות החליטו להשקיע כספים בתחום זה. למקום השני הגיעה נישת החינוך אותה מצאו חשובה 22% מתוך אותן החברות התרומות. 11% תרמו לילדים ונוער, 8% לתחום הביטחון או לחיילים, 6% לתרבות ואומנות, 5% לבעלי מוגבלויות, 4% לספורט, 3% למדע וטכנולוגיה ובאופן אופייני רק אחוז אחד מכלל החברות אשר נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב החליטו להשקיע באיכות הסביבה.

מי תרם הכי הרבה?

התורם המשמעותי ביותר לשנת 2002 הוא בנק הפועלים אשר הוציא מכיסו 9.7 מיליון שקל באפיקים אשר לא אמורים היו לשפר במישרין את תוצאותיו הכספיות של הבנק. ראוי לציין את הדיווח בדוח הדירקטוריון של הבנק אשר מתפרסם על פני שלושה עמודים ובו מפורטים החזון והאסטרטגיה של הבנק ומגוון אפיקי הפעולה כדוגמת "קרן קידום", "מתן-הדרך שלך לתת" (מיסודה של שרי אריסון), "פועלים עם כוחות הביטחון" ועוד. מנהלי הבנק אף טורחים לפרט כי "הפעילות במסלול הקהילתי הינה גורם חשוב בתחושת גאוות היחידה של העובדים" ובכך מוכיחים טענה רבת שנים כי הפעילות החברתית משפרת את הפעילות העסקית גם אם לא במישרין. בנק לאומי, אשר הוביל את הרשימה בשנת 2001, עובר בשנת 2002 למקום השני. הבנק מדווח על תרומות בסך של כ-6 מיליון שקל אשר הוקצו באופן

רקע

בשנת 2001, החליטה רשות ניירות ערך לחייב את החברות הציבוריות לדווח בדוח הדירקטוריון שלהן על מדיניות החברה ופעילותה בתחום מתן התרומות. דרישת הדיווח, מחייבת את החברות לא רק "לכלול" פרטים בדבר תרומות התאגיד" אלא גם לפרט את מדיניות התאגיד בנושא ואת היקפי התרומות, לכל אחד מהתחומים להם מיועדות התרומות, ולתאר כיצד משתלבת מדיניות זו בעסקי התאגיד.

את הדיווח בדוחות הדירקטוריון אשר פורסמו בשנת 2001 ניתן להגדיר ללא ספק כאכזבה. לא לדיווח כה פשטני ו"יבש" ציפו יוזמי התיקון הן בדיווח על תרומות. ראשית, רק 200 מתוך 650 החברות הציבוריות טרחו להתייחס לדרישות הדיווח החדשות. שנית, מרבית החברות אשר כבר דיווחו, הסתפקו בשורה אחת המפרטת את סך תרומות התאגיד ותו לא. במסגרת האפרוריות הכללית של הדיווח, בלט לטובה הדיווח של חברת הביטוח "מגדל" אשר טרחה לפרט את מדיניות החברה בנושא אחריותה לקהילה ולציין כיצד היא משתלבת עם מדיניות התאגיד. רמת הדיווח בדוחות הדירקטוריון, כפי שהשתקפה בדוחות שנת 2002, עלתה במדרגה אחת לפחות. אמנם אין המדובר בפריצת דרך משמעותית, כיוון שמרבית החברות עדיין מסתפקות בדיווח לקוני ובמתן מידע אודות סכום התרומות, אם בכלל. אולם ניכר כי חברות רבות השקיעו מאמץ בדיווח על מדיניות התרומות ועל אחריותן הקהילתית והחברתית.

כמה חברות תרמו?

297 מתוך 625 (48%) החברות הציבוריות מילאו את חובת הדיווח המדוברת בשנת 2002 לעומת 200 מתוך 650 (31%) בשנת 2001. חשוב לציין כי החברות אשר נסחרות גם בבורסה בארה"ב (הדואליות) עדיין לא פירסמו את דוחותיהן ולכן אין הן כלולות בסטטיסטיקה. 75 מתוך החברות שדיווחו ציינו כי לא תרמו מכספן למטרות ציבוריות, לעומת 222 חברות אשר תרמו סכומים הנעים בין 300 שקל לבין 9.7 מיליון שקל. סך התרומות שנאספו בשנת 2002 (על פי הדיווח בדוחות) הסתכם לסך של כ-66 מיליון שקל, כ-12 מיליון שקל יותר משנת 2001 (מתבסס על החברות שדיווחו בלבד). 295.5 אלפי שקלים הם ממוצע התרומה לחברה תורמת בשנת 2002 לעומת 275 אלף שקלים בשנת 2001. חשוב להדגיש כי התרומה החציובנית היא 22 אלפי שקלים בלבד. ניתן להסביר את ההבדל בין הממוצע לחציון על ידי סכומי התרומות הנכבדים אשר נתרמו על ידי חלק מהחברות הגדולות.

כיצד הן דיווחו?

מניתוח איכותי של הדיווחים ניתן להצביע בבירור על חברות רבות אשר לא השקיעו מחשבה ומאמץ כלשהם על מנת ליצור לקוראי הדוחות שקיפות אודות מדיניות התרומות או מידת אחריותן כלפי הקהילה. לא נדרש מאמץ מיוחד על מנת למצוא דיווח בסגנון "היקף התרומות של התאגיד הסתכם לסך של X שקל בשנת 2002". למרבה ההפתעה, גם חברות גדולות

עוד על דיווח חברתי...

ארגון "מתן - הדרך שלך לתת" ומשרד רו"ח BDO זיו האפט מארגנים מפגש מנהלים ראשון מסוגו על הקשר בין עשייה קהילתית לאחריות ולדיווח חברתי. המפגש יתקיים ב-16 בספטמבר 2003 במרכז המבקרים של הבורסה.

פרטים נוספים

בטל. 03-6911111/200 (מתן) או 03-6380143 (BDO זיו האפט).

40 התרומות הגדולות

דירוג	שם החברה	סכום תרומות 2002 (באלפי שקלים)	רווח (הפסד) נקי (במיליוני שקלים)	יחס תרומות לרווח נקי
1	פועלים	9,700	357	2.7%
2	לאומי	6,048	430	1.4%
3	אידיבי אחזקות	5,005	(383)	הפסד
4	החברה לישראל	3,300	(305)	הפסד
5	כימיקלים לישראל	2,340	437	0.5%
6	אסם	1,700	127	1.3%
7	דיסקונט	1,700	(39)	הפסד
8	כלל עסקי ביטוח	1,600	131	1.2%
9	מבני תעשיה	1,551	(3)	הפסד
10	מגדל ביטוח	1,500	101	1.5%
11	אפריקה - ישראל	1,243	118	1.1%
12	הראל השקעות	1,219	135	0.9%
13	טפחות	1,000	213	0.5%
14	מפעלי נייר	937	41	2.3%
15	אגיס	900	63	1.4%
16	אגרי	829	5	16.6%
17	קמור	829	9	9.2%
18	אלוני חץ	829	49	1.7%
19	פיבי	814	(71)	הפסד
20	דיסקונט השקעות	776	(24)	הפסד
21	מזרחי	740	273	0.3%
22	קבוצת דלק	700	103	0.7%
23	סאני	700	109	0.6%
24	מכתשים אגן	683	285	0.2%
25	גזית גלוב	678	106	0.6%
26	אינווסטק ישראל	576	7	8.2%
27	מלח	530	(46)	הפסד
28	ברן	525	25	2.1%
29	רבע נכסים	516	36	1.5%
30	סנו	512	29	1.8%
31	עלית	500	(57)	הפסד
32	וילאר	494	18	2.7%
33	מי עדן	456	(72)	הפסד
34	פוקס	453	30	1.5%
35	פניקס	440	123	0.4%
36	קסטרו	434	30	1.4%
37	אורמת	400	(9)	הפסד
38	אזורים	390	(225)	הפסד
39	אלקו אחזקות	388	120	0.3%
40	החברה הכלכלית ירושלים	362	(109)	הפסד

דומה לתחומי החינוך, התרבות והקהילה, ובסכום קטן יותר לבריאות. הבנק מפרט בהרחבה אודות פרויקט "יזמים צעירים ישראל" אשר מאפשר לבני הנוער ללמוד באופן מעשי ליזום ולנהל עסקים וכל זאת במסגרת תוכניות המשולבות בלימודים בחטיבות הביניים ובתיכונים.

תרומות בסך של כ-5 מיליון שקל מעמידים את קבוצת אי.די.בי כתורמת השלישית בדירוג. דוח הדירקטוריון של הקבוצה מפרט כי תפיסת הפילנטרופיה מהווה נדבך חשוב בקוד העסקי והאתי של הקבוצה. חברות הקבוצה תרמו לתחומי הבריאות, החינוך, הקהילה והתרבות. אימוץ רשת מועדוניות לילדים בסיכון וסך תרומות כולל של 3.3 מיליון שקל מקנים לחברה לישראל את המקום הרביעי.

בטבלה ניתן לראות את 40 התרומות הגדולות לשנת 2002, כפי שהשתקף מנתוני דוחות הדירקטוריון. ראוי לציין כי מתוך 222 החברות אשר תרמו, 91 סיימו את שנת 2002 בהפסד.

מיהו הענף המצטיין?

סקירת דוחות הדירקטוריון לשנת 2002 מבירה מעל לכל ספק כי ענף הבנקאות הוא המוביל בתחום מתן התרומות ובנושא הדיווח על תרומות אלה בדוחות. הנתונים מצביעים על כך שהבנקים אחראים על 33% מסך כל 65 מיליון השקלים שנתרמו! גם במדד הבדוק את ממוצע התרומות לחברה (תורמת) מובילים הבנקים במקום הראשון עם ממוצע של כ-1.5 מיליון שקל לבנק תורם. תופעה אשר מדגישה את מובילתם של הבנקים בתחום היא מיקום הדיווח על התרומות בדוח הדירקטוריון. בעוד מרבית החברות כללו את הדיווח על התרומות בשורה האחרונה לפני חתימת יו"ר הדירקטוריון, מרבית הבנקים החליטו על דיווח מקיף באופן יחסי אשר שזור באופן אינטגרלי בין הדיווחים על ריווחיות או על יחס ההון המזערי, באמצע הדוח או אף בתחילתו, כפי שהגדיל לעשות הבנק הבינלאומי המפעיל את פרויקט "הזנק" אשר מטרתו שיפור אחיזי מעבר בחינות הבגרות ביישובים בהם מערכת החינוך אינה מסוגלת לבצע זאת בכוחות עצמה.

סיכום

מבט אופטימי על הנתונים שנסקרו מצביע על מספר תאגידים ציבוריים אשר כבר הבינו כי שקיפות בדיווח אינה מכוונת אך ורק כלפי בעלי המניות, אלא באה לענות על צורכי קהלים שונים אשר באים במגע עם התאגיד, משפיעים עליו או מושפעים ממנו, ולכן ניצלו את ה"במה" אשר ניתנה להם על פי תקנות ניירות ערך על מנת לפרט מעט אודות אחריותן כלפי הקהילה, המדיניות והחזון שלהם בנושא המעורבות החברתית וכיצד כל אלה באים לידי מעשה. אולם הסקפטיות מחייבת לבחון את העובדה כי עדיין מעטות החברות אשר רואות בדיווח על התרומות בדוח הדירקטוריון כהזדמנות להצגת תוצאותיהן והשפעותיהן החברתיות והסביבתיות, אלא מסתפקות, לעת עתה, בפרסום התוצאות הכספיות בלבד.

הדיווח בפועל אודות התרומות בדוח הדירקטוריון עדיין רחוק מלהוות שלב בסולם המוביל לדיווח חברתי מלא ומקיף, אולם, במידה שהחברות אשר הצטיינו בדיווחיהן בדוחות 2002 תמשכנה בדרך גם בשנים הבאות, לא יתאפשר לשאר החברות להישאר מאחור. במוקדם או במאוחר, יהיה עליהן ליישר קו ולתת מענה אמיתי לצורכי כלל קוראי הדוחות.

החלטות דירקטוריון הבורסה ואישורי הרשויות*

1. הבורסה אישרה לראשונה כללים לפעילות עושי שוק

דירקטוריון הבורסה אישר לראשונה כללים לפעילות עושי שוק בבורסה בתל אביב, בהתאם להמלצות "ועדת האחר". הדירקטוריון החליט גם לתמוך עושי שוק בנגזרים, למשל באמצעות הנחות בעמלות. במקביל, הבורסה תפעיל מנגנון בקרה ממוחשב על קיום ההתחייבויות של עושי השוק למתן "ציטוטים".

הגופים שיוכלו לשמש כעושי שוק במניות ובאיגרות חוב הם חברי הבורסה או חברות בנות שלהם, ובשוק הנגזרים, יכולים להיות עושי שוק גם מי שאינם חברי בורסה. פעילות עשיית שוק תבוצע באמצעות השבון "נוסטר" מיוחד שיפתח עושה השוק.

עושה שוק יפעל במסחר במסגרת כל הכללים הקיימים של המסחר ב"רצף" ולא תהיה לו עדיפות במסחר או במידע על פני המשקיעים האחרים. עושה שוק יגיש ל"רצף" פקודות, בהתאם לתנאי מינימום, הנוגעים בעיקר למרווח (SPREAD) המרבי בין מחירי הקנייה והמכירה, ולכמות המזערית בכל ציטוט של קניה ומכירה. הציטוטים יתבצעו לפחות בכ-80% מזמן המסחר. הבורסה תפקח על עמידת עושי השוק בכללים באמצעות מערכת ממוחשבת.

דירקטוריון הבורסה יוכל לתגמל את עושי השוק בנגזרים, וכן יקבע מספר מקסימלי של עושי שוק בכל נגזר (מספר עושי השוק בנגזר אחד לא יעלה על שישה). תנאי הסף לפעול כעושה שוק בנגזרים יהיה היקף פעילות בשיעור 1.5% ממחזור המסחר הכולל בנגזר, ובנגזר חדש - על-פי הפעילות ב"שוק דומה". מבין עושי השוק שיעמדו בתנאי הסף תתגמל הבורסה את בעלי הפעילות הגדולה ביותר.

ההחלטה התקבלה בישיבת דירקטוריון הבורסה ביום 16.6.2003 וטעונה אישור הרשות לניירות ערך.

2. הבורסה תאפשר לבצע "עסקאות תואמות" בכל גודל

דירקטוריון הבורסה החליט לאפשר לציבור המשקיעים לבצע גם עסקאות קטנות, שפרטיהן סוכמו בין הצדדים לפני הגשתן למסחר. עד כה, הותר לבצע רק עסקאות גדולות ("ג'מבו") בתיאום מראש.

"פקודות תואמות", במחיר ובכמות, יסומנו על ידי הבורסה, בדיוק כפי שמוסמנות כיום עסקאות ג'מבו. האפשרות להגיש פקודות תואמות, בכל גודל, תקל, בין היתר, על הפעילים בשוק הנגזרים, שבו אין אפשרות לבצע עסקאות מחוץ לבורסה.

ההחלטה התקבלה בישיבת דירקטוריון הבורסה ביום 16.6.2003 וטעונה אישור הרשות לניירות ערך.

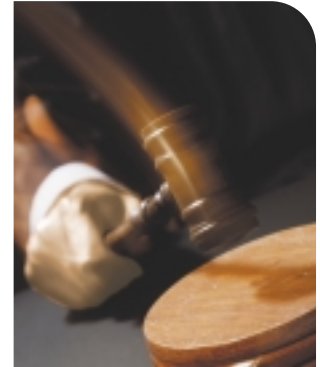
3. "מסחר פתיחה מיוחד" בסוף יום המסחר

דירקטוריון הבורסה החליט כי שער הנעילה של מניה ייקבע ב"מסחר פתיחה מיוחד", בהתקיים אחד מהאירועים המפורטים להלן:

- מניה העומדת להתווסף למדד מניות המהווה נכס בסיס לנגזרים הנסחרים בבורסה, או במניה העומדת להיגרע ממדד כאמור - ביום המסחר הקודם ליום עדכון רשימת המניות הכלולות במדד.
- המניה חולקה כדיבידנד בעין לבעלי מניה אחרת, הכלולה במדד המהווה נכס בסיס לנגזרים הנסחרים בבורסה. מסחר הפתיחה המיוחד יערך במניה ביום הקובע לחלוקתה כדיבידנד בעין.
- המניה כלולה במדד המהווה נכס בסיס לנגזרים הנסחרים בבורסה, ומתקיים במניה הליך פיצול. מסחר הפתיחה המיוחד יערך במניה ביום הקובע להליך הפיצול.
- במניות בהן מתקיים הליך מיזוג, כאשר אחת מהן לפחות כלולה במדד המהווה נכס בסיס לנגזרים הנסחרים בבורסה. מסחר הפתיחה המיוחד יערך במניות ביום הקובע להליך המיזוג.
- המניה כלולה במדד המהווה נכס בסיס לנגזרים הנסחרים בבורסה (להלן: "המדד"), וכתוצאה משינוי בהנחיות הבורסה בדבר הרכב המדד ואופן חישובו, צפי שינוי של 3% לפחות מהשיעור שלה במדד קודם לשינוי. מסחר הפתיחה המיוחד יערך במניה ביום המסחר הקודם ליום המסחר בו יכנס השינוי לתוקף.

מסחר פתיחה מיוחד הינו מסחר רב צדדי המתבצע בתום יום המסחר, במתכונת דומה למסחר הפתיחה, כך ששער הנעילה של המניה, באותו יום מסחר, יקבע באמצעות מסחר הפתיחה המיוחד.

ההחלטה התקבלה בישיבת דירקטוריון הבורסה ביום 16.6.2003 וטעונה אישור הרשות לניירות ערך.



עדכון רשימת המניות במדדי המניות העיקריים בבורסה

להלן השינויים בהרכב המדדים החל מיום 1.7.2003:

א. מדד ת"א-25

- מתווספות: אפריקה, פניקס 1.
- נגרעות: רבוע נכסים, רבוע כחול.

ב. מדד ת"א-75

- מתווספות: רבוע כחול, רבוע נכסים, קומפיוג'ן, אל על, קווינקו, מנורה החזקות 5, איילון, גזית, מבטח שמיר, איתוראן, מילומור.
- נגרעות: אפריקה, פניקס 1, אירו ישראל, גמול, דנקר, מגל מערכות, מטריקס.

ג. מדד תל-טק

- מתווספות: סאפינס, רובגורפ.
- נגרעות: סינאל תעשיות.

ד. מדד תל-טק 15

- מתווספת: קומפיוג'ן.
- נגרעות: אלקטרוניקס.

* האמור להלן מהווה תמצית של ההחלטות העיקריות. הנוסח המלא של כל החלטות דירקטוריון הבורסה, ואישורי שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת לתיקונים בתקנון הבורסה, מוצג באתר הבורסה (www.tase.co.il) והוא הנוסח המחייב.

מאי בבורסה



הרכב מדד ת"א-25 החל מיום 1.7.2003

משקל	שווי שוק 15.6.03 (מיליוני שקלים)	שם החברה	דירוג
9.50%	63,637	טבע	1
9.50%	12,051	בזק	2
9.50%	11,337	פועלים	3
8.26%	9,645	לאומי	4
6.05%	7,065	כיל	5
5.14%	6,000	מגדל ביטוח	6
4.46%	5,209	אידיבי פתוח	7
3.76%	4,388	דיסקונט השקעות	8
3.59%	4,198	מכתשים אגן	9
3.28%	3,835	כלל ביטוח	10
3.03%	3,542	פרטנר	11
3.00%	3,498	חברה לישראל	12
2.90%	3,392	דיסקונט	13
2.87%	3,349	אידיבי אחזקות	14
2.85%	3,330	אלביט מערכות	15
2.74%	3,201	אפריקה	16
2.74%	3,201	אסם	17
2.58%	3,007	דלק	18
2.47%	2,888	אגיס	19
2.41%	2,820	מזרחי	20
2.15%	2,510	הפניקס 1	21
2.01%	2,342	כלל תעשיות	22
1.90%	2,215	שופרסל	23
1.71%	2,001	טפחות	24
1.60%	1,863	אלקו החזקות	25
100.00%	170,524	סך הכול	

עליות שערים ומחזורי שיא בשוקי המניות והמעו"ף במאי 2003

בחודש מאי, על רקע אישור "מפת הדרכים" בממשלה ואישור התוכנית הכלכלית בכנסת, עלה מדד המניות הכללי בכ-9% והשלים עלייה של כ-37% מהשפל של אמצע פברואר. מדד ת"א-25 עלה בכ-12% ומדד התל-טק עלה בכ-14%. מדד איגרות החוב עלה החודש בכ-1.5%, ומתחילת השנה עלה בכ-7%.

בשוק המניות זינק המחזור היומי והסתכם בכ-538 מיליון שקל לעומת כ-213 מיליון שקל במוצב מתחילת השנה, והיה הגבוה ביותר מאז מרץ 2000. יצוין, כי ביום פקיעת האופציות על מדד ת"א-25, נרשם מחזור שיא של כ-1.6 מיליארד שקל.

באופציות על מדד ת"א-25 נרשמה פעילות ערה ומחזור המסחר היומי זינק לכ-191 אלף יחידות לעומת כ-125 אלף יחידות באפריל, והיה הממוצע החודשי הגבוה ביותר מאז השקתן. גם באופציות הדולריות עלה מחזור המסחר היומי והסתכם בכ-40 אלף יחידות לעומת כ-37 אלף יחידות במוצב מתחילת השנה.

באיגרות החוב נרשמה פעילות ערה, והמחזור היומי הסתכם בכ-970 מיליון שקל, גבוה בכ-33% מהמחזור הממוצע מתחילת השנה. מאידך גיסא, במק"מ ירד המחזור היומי לכ-483 מיליון שקל, נמוך בכ-14% משיא כל הזמנים, שנרשם בחודש שעבר.

הממשלה הנפיקה במאי אג"ח בסך כ-3.4 מיליארד שקל, כ-76% מהן לא צמודות. פדיונות איגרות החוב, לא כולל ריבית, הסתכמו בכ-1.2 מיליארד שקל. כלומר, הגיוס נטו הסתכם ב-2.2 מיליארד שקל, לעומת כ-4.6 מיליארד שקל בחודש אפריל.

בקרנות השקליות התחזקה המגמה, ולאחר יצירות נטו בסך כ-1 מיליארד שקל בחודש אפריל, נרשמו החודש יצירות של כ-1.7 מיליארד שקל. בקרנות המבניות נרשמו החודש יצירות בסך כ-490 מיליון שקל, לעומת כ-300 מיליון שקל בחודש הקודם.

הנפקות עיקריות

גיוס מידי	גיוס עתידי(*)	הערות	שוק המניות
61		הקצאה פרטית - מניות	טואר
37		הקצאה פרטית - מניות	שרם פודים קלנר
7	44	הנפקת זכויות - כתבי אופציה למניות	גירון
8	16	הנפקת זכויות - מניות וכתבי אופציה למניות	רילון
274		הקצאה למשקיעים מוסדיים - אג"ח	שוק איגרות החוב
244		הקצאה למשקיעים מוסדיים - אג"ח	חברת חשמל
			אי.די.בי פתוח

(*) התמורה הצפויה ממוש כל כתבי האופציה שהונפקו.



מאי 2003

נתונים עיקריים

הבורסה בתל-אביב

2002	ינואר-מאי 2003	מאי 2003
-27.3%	28.6%	11.9%
-25.6%	30.8%	10.8%
-38.7%	39.2%	13.9%
-19.9%	28.1%	8.9%
0.1%	6.9%	1.5%
242	271	538
755	728	969
370	443	483
118	115	191
48	39	42
5,684	358	113
44,930	23,602	3,419
4,723	1,689	518
201.9		254.5
197.2		220.2
16.0		18.0
624		604

מדדים עיקריים

- ת"א-25
- ת"א-100
- תל-טק
- מניות והמירים
- איגרות חוב
- מחזור יומי (מיליוני שקלים)
- מניות והמירים
- איגרות חוב
- מלווה קצר מועד
- אופציות מדד ת"א-25 (אלפי אופציות)
- אופציות על מט"ח (אלפי אופציות)
- הנפקות (מיליוני שקלים)
- מניות והמירים
- איגרות חוב ממשלתיות (ברוטו)
- איגרות חוב קונצרניות
- ערך שוק (מיליארדי שקלים)
- מניות והמירים
- איגרות חוב ממשלתיות
- איגרות חוב קונצרניות
- מספר חברות בורסאיות



מרכז המבקרים של הבורסה

אירועים ייחודיים באווירת שוק ההון

מרכז המבקרים החדש של הבורסה ממוקם באולמות המסחר ההיסטוריים, ברח' אחד העם 54, בתל-אביב. המרכז מתאים במיוחד לכנסים והשתלמויות מקצועיות למנהלים ולעובדים, כנסי לקוחות, ימי עיון, מצגות של חברות לאנליסטים ולמשקיעים מוסדיים, ישיבות הנהלה ועוד - הכל במרחק הליכה ממושרדי המוסדות הפיננסיים החשובים בישראל. לאווירה הייחודית במרכז תורמים מסכים אלקטרוניים עם נתוני מסחר בזמן אמת מהארץ ומח"ל.

לפרטים נוספים, יש לפנות ליחידת שיווק ודורות בבורסה: 03-5677405 טל

מדדי מניות בעולם

2002	ינואר-מאי 2003	מאי 2003
-16.8%	6.1%	4.4%
-31.5%	19.5%	9.0%
-16.0%	5.1%	6.9%
-33.5%	16.3%	9.5%
-9.9%	-1.8%	9.1%
-32.2%	39.3%	15.7%

שם המדד

- ניו-יורק דו-ג'ונס DOW JONES
- נאסד"ק
- לונדון FTSE 100
- פרנקפורט DAX
- טוקיו NIKKEI 225
- ת"א-25

צד קשר

E-mail: info@tase.co.il

טל: 03-5677405

פקס: 03-5105376

שאלות, תגובות והצעות יתקבלו בברכה!

לתשומת לב הקורא!

הנתונים והחישובים המתפרסמים בירחון זה לוקטו ממקורות רשמיים, מן החברות ומרשומי הבורסה, אך עם זאת אין הבורסה עובדיה והפועלים מכוחה או עברה אחראים לשלמות התיאור או לכל אי-דיוק, שגיאה, השמטה או ליקוי אחר בפרסום זה, מכל סיבה שהיא ללא יוצא מן הכלל.

נתוני הירחון מיועדים לשימוש הקורא. לא תתבצע מכירת נתונים או הפצתם בין בתמורה ובין בלא תמורה וכל פרסום ברשות הבורסה מחייב איזכור מקור הנתונים.

מסקנות ודעות המובעות במאמרים חתומים אינן מחייבות את הבורסה.

© כל הזכויות שמורות

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ

ISSN - 0333 - 8231

הופק ביולי 2003

המערכת:

רונית הראל בן-זאב,
עפר שמחוני, קובי אברמוב

משרדים:

הבורסה לניירות ערך
רחוב אחד העם 54, תל אביב 65202
טל: 03-5677411
פקס: 03-5105379

הבורסה

גיליון מס' 10 • יוני 2003